

Tredje roten, tomt 5

Kvarteret Klensmeden

Femtonde roten 1637–57v

Kyrkogatan 39 nära Östra vällen

Sjunde roten 1657h–70

Anders Claesson ”och hans lille son”

1637: 2 mtl, 1638–39: 1 mtl

29.8.1639 sålde Anders Claesson med sin sons bifall hus och tomt ”öster på Kyrkogatan mellan Tora Erichs (3.6) och Börta Arvedsdotter” till Nils Andersson och hans hustru *Gunnel Torstensdotter*.

Nils (Andersson) sågare

1637–40, 1642–48, 1650: 2 mtl, 1641: 3 mtl, 1649: 1 mtl, Nils Andersson: sonen 1654: 2 mtl, 1655: 1 mtl, Niels Andersson sågare 1656: 1.20, 1657v:-18 (VII), 1657h: 18 1658–63: 1, 1668, 1670 Gustavi tomtöreslängd 1670–72

Tydiligen ärvdes gården av en son.

142 *Anders Nielsson* 1661–63 ½ kallad *båtekarl* 1666–70

Gustavi tomtöreslängd 1670 (med blyerts bredvid faderns namn)–81

Jöns murmästare och Anders Jonsson skräddare vände sig vid underrätten den 7.3.1666 mot Anders Nilssons hustru *Maret*. Olof smed, Lars Jonsson, Elias Persson och Bengt Andersson vittnade. Maret skulle ha kallat kärandenas hustrur för ”tjuvegluggar” och ”kältringar”. Hon nekade till det första men ”kältringar måge de vara till dess mig bewises wara ett fylleso”. Elias Perssons hustru berättade, att när Anders Nilssons hustru kom ut på gatan ropade hon: ”kommer ut Edra tjuvar, Edra kåltjuvar. I hava stulit hela skocken ifrån mig” och i detsamma fattar hon en näva mull och kastade en näva för vars och ens stuva. Rätten resolverade att Anders Nilssons hustru Maret skulle plikta efter lag med 6 mark för varje skällsord.

Att Anders Nilsson båtekarl i 1696 års tomtöreslängd kallas för Anders sågare vilket indicerar att han är identisk med den person, som omtalades i överrätten den 5.3.1666. *Soldaten Anders Fougde* hade dragit kniv på Anders Nilsson sågare och hans hustru.

”*Olof Mattsson enrollert*”

ägde 1710 gården. Han kallas i 1715 års skattningslängd *skeppar Olof Mattsson* (tomtvärde 150, husvärde 320 d smt, lösöre 50 d smt.)

”Löjtnanten av amiralitetet” Olof Mattsson säges 1717 ha hustrun *Catharina Dahl*. Han kan vara identisk med den *kaptänlöjtnant Olof Uppström*, vars änkas *Catharinas* (begr. 25.2.1758) gård på Kyrkogatan den 1.9.1729 uppbjöds av *rådman Fredrik Krantz* för en fordran på 109 d 28 öre kmt Gården behölls av hennes nye man

fänrik Petter Blidberg.

Hans gård på Kyrkogatan uppbjöds 25.6.1733 för styvsonen *Matthias Uppströms* arvspretention 152 d smt.

Järndragare Sven Andersson

(se 8.55 1732–35.) Pantsatte 15.3.1735 både den gården och sin gård på Kyrkogatan) var innehavare 1735 (1737? u 24.4.1738): gården uppbjöds 25.6.1738 för bonden Lars Nilssons i Bårhult fordran på 115 d smt och inropades den 8.9.1738 på offentlig auktion av

järndragare Nils Larsson

(uppbud 26.3.1739) för 460 rdr. Vid bouppteckning 23.2.1750 efter Nils Larsson och hans hustru *Marit Mårtensdotter Tangström*, båda döda barnlösa, var huset gammalt och mycket bristfälligt men såldes för 1 000 d smt.

Samma år den 8 dec pantsattes gården av *sjömannen Anders Claudius Lundberg* till herr *Johan Bovitz*. Vid sin död 22.4.1767 var Lundberg överstyrman. Hans hustru *Ester Borg*, som var syster till *kyrkoherden Sifwert Borg* (klockarson fr Kungälv, kh i Starrkärr, Skarstedt s 488) hade avlidit en månad tidigare.

Fastigheten såldes till *skomakare Petter Engquist* för 1 900 d smt. Den ägdes av *järndragare Sven Apelquist* 1776 och 1795, sistnämnda år som ödetomt efter 1792 års brand. *Läderskärare Anders Apelquist* bodde i gården 1786. Den övertogs sedan av *målaren Johan Sahlberg* (uppbud 30.1.1797) och omtalas 1801 som målaren Johan Sahlbergs kreditorers hus: omfattade 1801 tomterna 3.3, 3.4, 3.5 och 3.6. Målaren tycks ha rätt upp sina affärer. ty vid sin död 7.12.1817 (bou 3.2.1818) ägde han grundmurade trevåningshuset med tomter 3.5 och 3.6, värt 6 000 rdr banco. Hans änka *Sofia Magdalena Holmgren* var dotter till *mätaren Magnus Holmgren och Ingrid Kock*.

Efter Sahlbergs död måste sterbhuset sälja stenhuset till *snickaren Magnus Lindgren* på konkursauktion 4.9.1821 (uppbud 4.9.s.å.)

Uppbud av tomterna 3.5–3.6 av *målare Johan Sahlberg* den 30.1.1797

Uppbud under 1800-talet av 3.2–3.5: se 3.2.

Av tomterna 3.5–3.6 av *snickare Magnus Lindgren* den 3.12.1821

Olof (Uppström), Kallas först enrollert, sedan skeppare, löjtnant (Gbg II hj. 288). Ägde gården 3.5.1710. Kaptenlöjtnant Uppströms änka Catarinas gård uppbjöds för skuld 1.9.1729 av rådmann Fredrik Krantz men behölls av hennes nye man fänrik Petter Blidberg. Hans gård på Kyrkogatan uppbjöds för 25.6.1733 för styvsonen Matthias Uppströms arvspretention. Innehavare 1737 var järndragare Sven Andersson.

Ang. Anders Claudi Lundbergs olyckliga mellanhavanden med handelsmannen Nicolaus Jacobsson eller den försvunna ekestocken

Först en liten presentation: Vid bouppteckning den 23.2.1750 efter järndragaren Nils Larsson och hans hustru Marit Mårtensdotter Tangström, båda döda barnlösa, var huset (3.5, Klensm) mycket gammalt och bristfälligt men såldes för 1 000 d smt. Huset låg på Kyrkogatans södra sida öster om Östra Hamnen och motsvarar tomtnummer 3.5. Samma år pantsattes gården av sjömannen *Anders Claudius Lundberg* till herr Johan Bovitz. Han hade också den 27.7.1750 till sin gårds betalande av tyska kyrkans föreståndare Andreas Damm lånat 400 d smt. Han kallas 1752 och åren därefter uppsyningsman. Vid sin död 22.4.1767 var Lundberg överstyrman. Hans hustru

Ester Borg, som var klockaredotter och syster till kyrkoherde Sifwert Borg i Starrkärr, hade avlidit en månad tidigare. Fastigheten såldes till skomakare Petter Engquist för 1 900 d smt.

I 3.4 bodde omkring 1751 skomakaren Erik Löfgren (gift 1/ Catharina Andersdotter) gift efter 1750 med båtekarlen Per Svenssons änka Anna Bengtsdotter. Styvmågen murgesällen Anders Andersson Röding (Ryding) ägde vid denna tid 3.3.

Nedanstående historia inleddes 1751, då en halv ekstock försvann från handelsmannen Nicolaus Jacobssons gård. Den återfanns snart uppsyningsmannen Anders Claudi Lundbergs gård.

Lundberg, som gemenligen kallades Claudi beskylldes för att ha stulit ekstocken, varför Nicolaus Jacobsson lät arrestera honom. Efter en lång rättegång vid kämnärsrätten fick Jacobsson också Claudi den 4.9.1752 dömd att återbära den stulna ekstocken och ersätta den med sitt fulla värde 36 d smt. Claudi, som hela tiden förklarar sig oskyldig överklagade hos hovrätten.

Allt hade gått honom emot i kämnärsrätten och skulle väl också ha gjort det i hovrätten, om icke ett par kvinnor gripits av samvetskval och insett det orimliga i domen.

Anna Tranberg skrev i brev, daterat den 21.10.1752, att hon, när hon förhördes i rätten, ”i sin enfaldighet” blott svarat på det hon *tillfrågades om* (d.v.s. att hon visste, att Claudi den aftonen var hemma och ingenting visste om honom annat än ärligt och gott). Nu berättade hon, *vad hon visste*. Jämte Lundbergs inkvartering logerade i en ”nattstugu” i Lundbergs gård några tyska soldater nämligen korpralen Preutz, soldaterna Wittfeldt, Grad, Volckman, Dältenberg och Prichert. Av dessa blev Prichert kommenderad till varvet och Dältenberg till vakt av kungliga Ports raveileren. Han hade sedan gjort avtal med de andra, att de skulle gå utom staden till den s.k. galjekrogen, där det fanns några slagor, som de kunde stjäla till bränsle. Planen var att de sedan under mörkaste natten skulle ligga i ravellins Corps de Gardet, där Dältenberg var vakthavande. Morgonen därefter skulle de praktisera in slagorna i staden.

Innan detta sattes i verket kom samma eftermiddag soldaten Bossau, som bodde tredje huset från Lundbergs, tillsammans med sin hustru in på kammaren och samrådde med de andra tyska soldaterna, att de skulle skaffa sig ved och påstod, att annars skulle både han och hans hustru frysa ihjäl. De stannade på kammaren tills aftonen och det var mörkt. Då följdes de alla åt ut utom Bossaus hustru. Då sade berätterskan Anna Tranberg till denna: Nu kommer de inte tillbaka igen i natt. Då svarade hon Anna något på tyska, som Anna inte förstod. Efter ungefär en halv timme kom de åter och kastade med mycket buller ekstocken på gården. Anna och Bossaus hustru gick ut tillsammans men Anna blev stående i förstugudörren. Bossaus hustru gick upp till mellanporten. Sedan slog soldaterna, som stod innanför igen porten, så att den föll i huvudet på henne. Sedan började en träta mellan Bossau, hans hustru och färjaren Landtgraf. men vad de sade, kunde Anna inte förstå mer än att Landtgraf skällde Bossaus hustru för hora och tjuvkona. Så slog Bossau upp dörren för färjaren och Anna Tranberg gick upp till värdinnan. När soldaterna kom upp på kammaren klädde de som hastigast av sig samt skyndade till sängs. Två av dem hade rivit sönder sina byxor. Bossau hade klämt sönder sitt finger. Det hade skett, när de tagit och burit stocken.

Vid rätten den 28.4.1753 presenterades ett vittnesbrev av hustrurna Christina Swart och Anna Dorothea Swart om vad som hände när Anders Claudi Lundberg enligt sin hustru *andra gången var i Jönköping* i dec 1752 i den ”förbannade tjuvsaken”. Någon av soldaterna Grad, Wittfeldt och Boussau skulle ha sagt ungefär detta: ”Det skulle djävulen någonsin ha tagit den stocken ifrån stället, om vi vetat att vår värd Claudi, skulle få så stora förtretligheter. Han visste icke derav. Han är alldeles oskyldig. Vi tog stocken åt oss själva och åt Casslo, som budit oss att skaffa

honom ved emot betalning". Bossau sade sig ha bekänt detta för handelsmannen Jacobsson, då han, som bara var känd av herr Jacobssons dräng tillika med soldaten Flinck och flera attrapperade stocken i herr Claudi gård dagen efter Claudi arresterades. Men herr Jacobsson skall efter hans bekännelse ha sagt: "av Eder får jag icke annat än rygghuden men Claudi, som fått stocken i gården, honom skall jag hålla efter" D. (i KR 28.4.1753)

Som ett bevis för ovänskap mellan Claudi Lundberg och soldaten Flinck, som var med när ekstocken ertappats på Claudis gård anfördes att Brita Christina Berg vittnat i ett brev, daterat den 28.4.1753, att hon sett Claudi år 1751 med hugg och slag driva ut den överlastade soldaten Flinck ur sin stuga.

Färjaren Landtgrafs före detta piga Karin Kristiansdotter ansåg sig på grund av vad hon kallade "sitt eggande samvete" tvungen att skriva det brev, som hon daterade den 22.10.1752. Hon berättade följande.

När ekstocken mellan klockan sju och åtta om aftonen bars in i Lundbergs gård av åtskilliga tyska soldater, var Lundberg inte hemma i sitt hus. Så snart färjaren Landtgraf, som bodde i Lundbergs gård, hörde bullret i portgången, gick han ut och fick se soldaterna med stocken. Sedan han rådfrågat sin hustru, skickades Karin Kristiansdotter efter murgesällden Röding. Eftersom Anders Röding redan hade klätt av sig sade han sig icke kunna komma. Då gick färjaren Landtgraf själv efter skomakaren Löfgren, som Karin talade om satt hos sin styvmåg Röding. De bultade i taket åt målaren Drapp, som bodde i rummen över Lundbergs amma. Landtgraf kom in med Löfgren och Drapp. De tre samrådde med varandra och utbrast i orden: "Nu skall vi söka att klå Claudi, så fan skall ta honom för det han alltid har varit så ovetig och stor på sig." Dagen därefter hade de med sig skomakaren Löfgrens styvdotterson gossen Gabriel Lekander. De lärde honom allt, vad han skulle säga, när han blev uppkallad att vittna. Detta skedde inte en utan trenne gånger. Alla gångerna hade Karin fått hämta honom till lektionen i mened. Samma morgon Gabriel skulle avlägga sitt vittnesmål inför domaren hörde Karin Landtgraf fråga Gabriel, om han visste, vad han skulle säga. Då svarade han: "Morfar har allt lärt mig, huru jag skall vittna."

Den 25 september skrev Börta Svendsdotter, att skomakaregossen Lekander, då han den 3 april kom ned ifrån rätten och avlagt sitt vittnesmål hade sagt, att "kämnrätten tyckte farliga väl om mitt vittnesmål och besynnerligen den herren med gröna rocken och det ena ögat". Lekander hade icke *en* utan *tre* gånger kommit in i Börtas kammare och berättat "slika omständigheter", så att hon ledsnat vid att höra det och varnat honom för det. Då Börta skulle gå upp för domstolen hade Lekander bett Börta att inte alls berätta för rätten om vad han sagt om verkan av hans vittnesmål.

Likaså hade de tre, Landtgraf, skomakaren Löfgren och målaren Drapp, kallat till sig vedbeställaren soldaten Casslo. Under det de fägnat honom hade de intalat honom, hur han skulle vittna, nämligen att en sådan ekstock tidigare hade blivit söndersågad av Lundberg. Karin, som varit i tjänst hos Lundberg på den tiden detta skulle ha skett skrev, att detta aldrig hade hänt. Det visste hon, ty hon hade både huggit och sågat den ved, som behövdes till huset.

Karin skrev, att hon inte kunde förbigå, att Landtgraf och de båda andra även försökte övertala henne, som den tiden var i tjänst hos Landtgraf, att vittna mot Claudi. Under hotelser om stryk hade Landtgraf skickat upp henne till rådstugan, fast hon var ostämd. Karin sade sig till all lycka ha blivit jävad av Claudi Lundberg.

Eftersom vetskapen om detta sedermera hade tyngt Karins samvete hade hon berättat för Magister Gaddelius om, hur det förhöll sig, och han hade examinerat och tröstat henne.

Karins brev bevittnades av Daniel Siöman och A F Brinck.

På grund av de samvetsömna kvinnornas insats kunde den 7.9.1753 uppsyningsmannen And. Claudi Lundberg uppvisa Kungl. Maj:ts och Riksens Höglofliga Göta Hovrätts under den 21.8.1753 givna utslag. Han hade av hovrätten frikänts från de tjuvböter, som kämnärsrätten hade dömt honom till, varför han återfick de 36 d smt, som han nedsatt i rätten.

Anders Claudi Lundberg hade till den 18.9.1753 låtit instämma handelsmannen Herr Nicolaus Jacobsson till laga ansvar:

1:o för det han hade tillvitt honom att ha bortstulit en ekstock, varför han påstod plikt efter 60 kap. M. Balken

2:o för det att han låtit inkasta honom i ett nesligt fängelse.

3:o för avtvingna dryga rättegångskostnader och tillfogad stor skada

Lundberg, som inställde sig personligen, protesterade mot att Nicolaus Jacobsson representerades av *hovrättskommisarie Lars Dahlström* i stället för att själv infinna sig inför rätten. Protesten bestriddes av Dahlström. Den 5 oktober androg hovrättskommisarie Lars Dahlström följande muntligen:

”Emedan lagen uti 6 Kap. 12 § Rättegångsbalken allvarligen stadgar och bjuder, att allt det, som av någon huvudsak flyter, skall dömas i den Rätt, som i huvudsaken dömt haver, och det befinnes, att Kungl. maj:ts och Riksens Höglofl. Göta Hofrätt igenom här procuderad dom av den 21 sistlidna aug. behagat med slut avhjälpa saken emellan mig och Anders Claudi Lundberg, för den skull och som detta utaf bemälte uppsyningsman emot mig här instämnda ersättningsmål är en följd utav den huvudsak, som högtbemälte Hovrätt uti ovannämnda dess dom för detta avgjort, ty kan det icke anstå mig, att emot så klar beskriven lag inlåtas mig med käranden uti något svars-mål med denna högsta domstolen etc.”

Den 19.10.1753 underkände rätten Nicolaus Jacobssons fullmäktiges invändningar mot kämnärsrättens behörighet och påstående, att målet borde upp för Göta hovrätt. Den pålade Nicolaus Jacobsson att giva Claudi genmäle i kämnärsrätten. Däremot borde icke Nicolaus Jacobsson betagas förmånen, att betjäna sig av fullmäktig. Han slapp personligen sig här inför rätten.

Den 12.3.1754 yrkade Nicolaus Jacobssons fullmäktige vice auditören And. Fredrik Iggström på att Anders Claudi Lundberg borde uppge författaren till sin stämmningsansökan. Claudi uppgav, att han själv författat den. Han hade i över två års tid legat i rättegång med Nicolaus Jacobsson men denne hade aldrig förr yrkat på något sådant. Trots att Iggström försökte hindra att Claudi inlade förteckning över sina rättegångskostnader genom invändningen, att Göta hovrätt aldrig utdömt några sådana, så uppgav Claudi sina anspråk.

Till den 23.4.1754 hade Claudi insänt en lång inlaga. Han hänvisade till att han i Göta hovrätts dom ej med minsta skäl eller bevis hade blivit övertygad om att ha någon delaktighet ui den begångna tjuvnaden. Hur kunde Nicolaus Jacobsson då ha fog för att åberopa sig på kämnärsrättens dom, som genom hovrättens dom hade förlorat all kraft och verkan? Det var Nicolaus Jacobsson och ingen annan, som hade fordrat hans arrestering: Jacobsson hade dragit Anders Claudi Lundberg inför rätten, han hade genom auktoriserade fullmäktige och falska vittnen ärerörigt sökt att påbörda Anders Claudi Lundberg tjuvnad, vilket åsamkat honom rättegångskostnader.

Claudi skrev att han gjort sin ersättningsräkning efter samvete. ”Änskiönt Herr Contraparten kallar den oerhörd, så lærer en var och besynnerligen den oväldige respektive domstolen finna, att min svåra övergång varit långt kostsammare än jag den i räkningen kunnat anföra.”

Utslag den 29.3.1754: Nicolaus Jacobsson hade invänt, att han icke ville inlåta sig i denna tvist med Lundberg av den grund att Kungl. Maj:t och Riksens Höglovl. Göta Hovrätt uti utslag av den 21.8.1753 icke skall ha beviljat Lundberg efter dess där gjorda förbehåll att söka någon ersättning hos Jacobsson för vanheder, kostnad och skada. Lundberg blivit över denna invändning hörd och av andragna skäl alldeles bestritt den.

Kämnärsrätten fann, att Nicolaus Jacobssons invändning var av en sådan beskaffenhet, att den så nära berörde huvudmålet, att rätten nu icke i förväg kunde lämna något yttrande. I anledning av 16 kap. 4§ rättegångsbalken borde därför rättegången fullföljas och Herr Jacobsson förklara sig över Lundbergs skäl.

5.4.1754: ”Nicolaus Jacobssons ombud vice auditören Iggström anförde, att eftersom kämnärsrätten den 4 september 1752 dömt Claudi, att icke allenast återbära den bortstulna ekstocken utan också ersätta dess fulla värde med 36 d smt, så borde så mycket snarare all reconvention och skadestånd vara å hans sida, som herr handelsmannen Jacobsson alldeles och överflödigt hade fullgjort, vad 60 Kap. 3 § M Bl stadgar och kräver. Detta enda vore nog, att på en gång bevisa så väl Lundbergs ogrundade käromål som min huvudmans oskuld i den av honom åklagade skada av vanheder. Icke dess mindre och som han sig besvärat över den övergångne arresten, så ansåg Iggström att han själv endast hade bort andraga att Herr Jacobsson så väl i detta som allt det övriga brukat de lagligaste vägar, och icke på egen fara utan genom Herr Borgmästaren Schutz sökte ämbetshandräckning låtit verkställa sådant.”

Rätten borde finna rättvist, att Herr Jacobsson på intet sätt varit vållande till Lundbergs skada och omkostnad. Rätten borde i stället pröva billigt, att pålägga Lundberg att ersätta Nicolaus Jacobssons dess kostnad som han tillskyndat honom genom dess otillbörliga rättegång.

I målet mellan Nickolaus Jacobsson och Anders Claudi Lundberg lät *kämnären Gothén* en lång plädering inflyta i domboken. I den långa inledningen hänvisade Gothén till att hovrätten den 21.4.1753 upphävt kämnärsrättens dom. Han berättar där vidare, att uppsyningsmannen Claudi Lundberg till den 7.9.1753 instämt handelsmannen Jacobsson för att erhålla ersättning för ”all ledne tort och vanheder, arrest och mycken kostnad” i tvisten om den bortmistade ekstock, som återfunnits i Claudi Lundbergs gård. Kämnärsrätten hade trots Jacobssons invändningar funnit sig kompetent att behandla tvisten om Claudi ersättningsanspråk, vilket hovrätten fastställde den 19.2.1754. Jacobsson hade förklarat sig att han så mycket mindre var skyldig till den fordrade ersättningen, som han hade haft sådana skäl på sin sida, att de föranlåt it kämnärsrätten att döma Claudi Lundberg till att ersätta den bortmista ekstocken. Vidare skulle hovrätten inte givit Claudi Lundberg frihet eller tillstånd att resa någon ersättningstalan mot Jacobsson.

Gothén höll med Jacobsson om, att denne haft så fulla bevis mot Claudi Lundberg, att denne med anledning av 60 kap. 3 § Missgärningsbalken icke kunde ha någon ersättningsfordran. Den tort och kostnad, som Lundberg klagade sig Jacobsson hade tillskyndat honom genom arrest och det mera, hade tilldragit sig, innan hovrättens dom upphävt kämnärsrätten. Jacobsson hade sedermera hållit sig passiv utan att på något sätt ha sökt någon ändring i hovrättens dom eller på något sätt därefter ha tillfogat Lundberg något men eller besvär. Lundberg hade ej heller kunnat påvisa, att Jacobsson på något sätt hade förlätt de mot Lundberg vid kämnärsrätten avhörda vittnena. Hovrätten hade ju icke heller givit Lundberg tillstånd till genkärsmål. Gothén menade därför, att de

på ömse sidor fordrade rättegångsexpenserna borde kvitteras mot varandra och upphävas enligt 21 kap. Rättegångsbalken. I Gothéns plädering instämde herr kommissarien och kämnären Wahlstedt.

Kämnären Enander begärde betänketid till nästa rättegångsdag. Han ingav sitt mot Lundberg humanare långa votum den 25.6.1754 (sid 110–).

”Jag har för min del tagit detta mål i behörigt och noga öfvervägande, befinnandes, huruledes, sedan höglövlige Kungl. Hovrätten först genom dess högrättvisa utslag af den 21 aug. 1753 alldeles upphävit kämnärsrättens dom av den 4 sept. 1752 uti huvudmålet samt frikallat Claudi Lundberg för delaktighet i den begångna stölden och därefter äfwen igenom högrättvist utslag under den 19 febr. 1754 fastställt kämnärsrättens invändningsutslag av den 19 febr. 1753 om domstolens behörighet uti thetta af Lundberg instämde ersättningsmål at hufwudfrågan nu egentligen består deruti, huruwida Lundberg bör hafwa någon ersättning af Herr Nicloaus Lundberg eller intet.

Nu, ehuru väl Herr Jacobsson, enligt sin giorda inwändning och hwar öfwer kiämbnärsträtten meddelt sitt inwändningsutslag den 29 Marti 1754 förmenar sig till befrielse lända, at högl. Kungl. Hofrätten ville uti förbemälte sitt utslag af d. 21 aug. 1753 lemnat Lundberg frihet söka någon ersättning, Herr Jacobsson dessutom skall wid kämnärsrättens rannsaking ådagalagt sådane skiäl at Lundberg blifwit dömd till denna stöld, skolande han i hwad Lundbergs arresterande widkommer derom anlitat Herr Borgmästare Schutz, dock likwäl och alldenstund hwad det förra beträffar, Höglöfl. Kungl. Hofrätten igenom högbemälte dess utslag af d. 21 aug. 1753 icke heller afskurit eller betagit Lundberg at effter sitt giorda förbehåld särskilt få söka ersättning för wanheder, kostnad och skada utan igenom utslag av den 19 febr. 1754 fastmera fastställt kämbnärsträttens invändningsutslag, hwaruti Jacobsson förpliktades här wid kämnärsträtten giöra Lundberg genmäle uti detta ersättningsmål. Ty kan jag icke finna Jacobsson hafwa någon grund at undandraga sig swaromål eller therigenom påstå någon befrielse från skadeståndersättning.

Hwad åter den andra omständigheten widkommer, at Jacobsson söker styrka sin befogenhet och giöromål med kiämbnärsträttens dom af den 4 sept, så emedan thenna dom af Höglöfl Kungl. Hovrätten blifwit alldeles uphäfwin och kraftlös giord i anseende till the af Jacobsson wid sielfwa Rannsakingen framstälte oriktiga wittnens utsagor, så kan ei heller bemälte kämnärsrättens dom i det fallet dragas till någon befrielse eller i den omständigheten äga vitsord, än mindre Lundbergs lidande överskylas igenom thessa oriktiga utsagor, theruti Lundberg icke thet ringaste warit wällande, såsom thet ei heller för thet tredie kan lända Herr Jacobsson till någon Herr Jacobsson till någon enskyllan eller befrielse, att han anlitat Borgmästareen Schutz om handräckning till Lundbergs arresterande, emedan Herr Jacobsson ej troligen kunnat påstå, att Herr Borgmästaren Schutz i sådan hast, som handräckningen då äskades, såsom ensam utmätningshafwande, skolat kunna pröfwa thet angifna brottets mer eller mindre svårhet eller skäligen wägra Herr Jacobsson thess påstådda handräckning om arresterande.

Således som Lundberg hwarken blifwit bar å tagen (bar gärning tagen) uti någon så grof missgärning som Straffbalken 1 Kap., 2 § föreskrifwer att han därför bort häktas utan twert om, Lundberg såsom nog wedershäftig och bofast samt uppsyningsman i staden med böter kunnat giällda then bortstulne ekestocken i fall han till tiufnaden lagligen blifwit förwunnen, ty finner jag att Herr Jacobsson emot then allmänna säkerheten hwar och en efter Sveriges lag, Regeringsform och Konungens dyra försäkran bör äga icke haft skiäl att låta insätta Lundberg i häkte såsom tiuf och missgärningsman på en så osäker grund. I anseende till hwilken hårda medfart såsom ock, att

Herr Jacobsson ej heller sedermera till tjuvnaden kunnat binda Lundberg, pröfwar jag för skiälighet bör handelsman Herr Jacobsson i stöd af Missgärningsbalkens 60 Kap. samt Rättegångsbalken 21 Kap. för uppsyningsmannen Claudi Lundberghs här wid myckna lidande, wanheder, nästständen arrest och rättegångskostnader honom therföre ersättja och betala med 800 d smt skäligen modererade, som här till beskied länder.

Varefter och sedan det blifwit Herr Presii föreläst såväl protokollet och handlingarna samt Herr kämnär Gothén förut afgifna mening, bemälte Herr Praeses till alla delar biföll Herr Kämnär Enanders betänkande.”

Eftersom kämnär Klint hade avlidit uppsköts utslaget. Sedan beslöts det i samråd med stadsfiskalen, att en avskrift av Göta hovrätts utslag skulle insändas till kommandanten på det att de vittnen, som i hade förklarats för oriktiga i hovrätten, måtte ställas till ansvar vid vederbörlig domstol för sina edligen avsågde falska berättelser.

Det framgick den 16.7.1754, att såväl handelsmannen Nicolaus Jacobsson som Claudi Lundberg var missnöjda med utslaget.